

การจัดการปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง

BUSINESS PROBLEM MANAGEMENT AND QUALITY OF FINANCIAL REPORTS BUSINESSES IN
UPPER AND MIDDLE NORTH EAST REGION

เพลินพิศ โพธิ์วัน และชินเชิง แก้วก่า

PLOENPIT POWAN AND CHINCHOENG KAEWKA

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Ploenpit.pui@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 คน ด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า โดยส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจ จำแนกตามประเภทของกิจการ ทำการค้าปลีกและค้าส่งมากที่สุด มีรูปแบบธุรกิจเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 2,000,000 บาท และมีระยะเวลาการประกอบธุรกิจมากที่สุดอยู่ระหว่าง 1-3 ปี

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การจัดการปัญหาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ 0.702 แสดงให้เห็นว่าการจัดการปัญหาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินในเชิงบวกหรือมีทิศทางเดียวกัน

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสำคัญกับการจัดการปัญหาด้านเงินทุน เป็นอันดับหนึ่ง และด้านการส่งเสริมพัฒนาองค์กร ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งหากพิจารณาจากผลการศึกษาความสัมพันธ์จะเห็นได้ว่าการจัดการปัญหาด้านเงินทุน มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้นหากกิจการต้องการให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพที่ดีขึ้น ควรเพิ่มความสำคัญให้กับการจัดการปัญหา ด้านเงินลงทุน รวมถึงด้านการจัดการ ด้านการส่งเสริมจากรัฐ และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

คำสำคัญ : การจัดการปัญหา, คุณภาพรายงานทางการเงิน, ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This research was aimed to study the management of business operation problems and financial reporting quality of small and medium enterprises in upper and central Northeastern regions. The data was collected from 400 informants using questionnaires. Data analysis was conducted by computer program using statistics including percentage, mean and standard deviation, correlation analysis and multiple regression analysis.

The study result showed that most informants were females aged between 41- 50 years, single and obtained Bachelor degree single. Based on types of business operation, most informants were retailers and wholesalers registered as limited partnership with registered capital of at least than 2,000,000 Baht doing business from 1 to 3 years.

Hypothesis testing result revealed that the problems of small and medium enterprises management were correlated to financial reporting quality of business. The management of small and medium enterprises problems was positively related to financial reporting quality with statistically significant level of 0.05. In addition, the regression coefficient which was 0.702 defines that problems management of small and medium enterprises was positively related or consistent to financial reporting quality.

Small and medium enterprises emphasized the importance of capital management problem as the first issue and development of organization as the last. When considering the correlation study result, it was found that capital problem management was correlated to financial reporting quality. Consequently, to increase the quality of financial reporting, it should be emphasized on capital problem management including management, support from government sectors and information perception.

Keywords : problem management, financial reporting quality, small and medium Enterprise

บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินงานที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Small and Medium : SMEs มีเป็นจำนวนมากและการบริหารงานของกิจการต้องมีความคล่องตัว มีความเป็นอิสระ และมีต้นทุนการดำเนินงานต่ำกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ จึงมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความสามารถในการประกอบการ การระดมทุน การจ้างงาน การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่จดทะเบียนในรูปห้างหุ้นส่วนและบริษัท ยังมีการดำเนินการเป็นครอบครัว นอกจากนี้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการยังไม่เห็นถึงความสำคัญที่ตนเองมีในการบริหารจัดการ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ขาดความไว้วางใจพนักงาน ทั้งนี้เพราะบุคลากรที่ใช้ยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ จึงไม่

สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2558)

คุณภาพรายงานทางการเงิน สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินกิจการในรูปแบบนิติบุคคลนั้น เป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีโดยเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีต้องมีการจัดทำงบการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือ การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งงบการเงินต้องส่งเสริมการนำเสนอข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กิจการผลิต (Production Sector) กิจการค้า (Trading Sector) และกิจการบริการ (Service Sector) (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) นับเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : ออนไลน์)

จากสาเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการการบัญชีธุรกิจและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริงของธุรกิจ และการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังสามารถพัฒนารายงานทางการเงินให้สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสูดนอกจากนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้สามารถดำรงอยู่ได้และเติบโตไปยังธุรกิจใหญ่ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง
2. เพื่อศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ กับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการให้ความสำคัญการจัดการปัญหาและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง จำนวน 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มุกดาหาร สกลนคร นครพนม มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และบึงกาฬโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด ผู้วิจัยจึงใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจ SMEs จำนวน 400 คน ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการไม่เกิน 30 ล้านบาท

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดขึ้น แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปิดและคำถามเปิด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบเอกสารเตรียมจัดส่งโดยแจกด้วยตนเอง และส่งไปรษณีย์ รวมถึงการส่งแบบสอบถามออนไลน์ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง

2.2.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง

3. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ประกอบการและข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs โดยใช้วิธีการประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

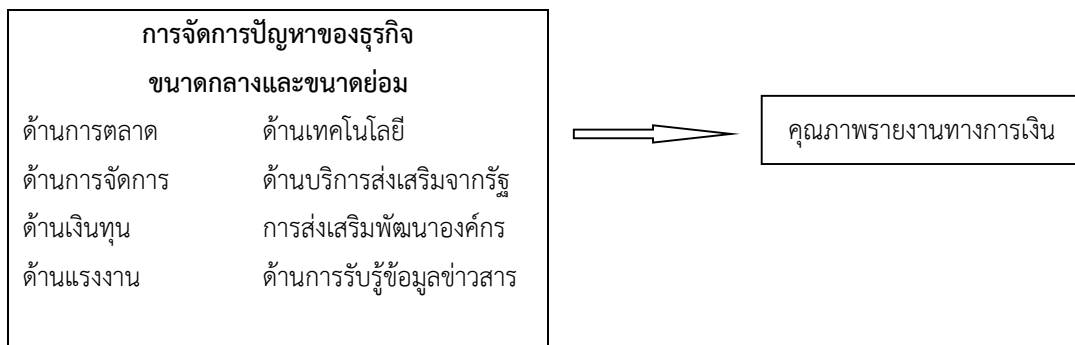
3.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการปัญหาของธุรกิจ SMEs และการมีคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย

3.3 คะแนนที่ได้นำไปคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 100 – 101)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ (Frequency and Percentage) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and Standard deviation) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.25 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.75 มีอายุระหว่าง 41-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมา อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 อายุ น้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13 สถานภาพโสด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.20 รองลงมา คือสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 41.3 และ สถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 7.50 ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.20 และระดับสูงกว่าปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14.8 ประเภทของกิจการการค้าปลีกและค้าส่ง คิดเป็นร้อยละ 63.00 รองลงมาคือกิจการบริการ คิดเป็นร้อยละ 23.25 และกิจการการผลิต คิดเป็นร้อยละ 13.7 จำแนกตามรูปแบบธุรกิจบริษัทจำกัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมารูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด คิดเป็นร้อยละ 41.00 และอื่น ๆ ร้อยละ 1.25 จำแนกตามทุนจดทะเบียนไม่เกิน 2 ล้านบาท มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 39.25 รองลงทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.25 ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18 และทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.5 จำแนกตามระยะดำเนินการของกิจการ 1-3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.75 รองลงมาระยะเวลา มากกว่า 9 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 18.25 และ ระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.75 ลำดับสุดท้ายระยะเวลา 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.25

2. ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการปัญหาในแต่ละด้าน

2.1 ด้านการตลาดผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านการตลาดอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับ กิจการมีการวางแผนและนำกลยุทธ์ที่ส่วนผสมทางการตลาด 7P มาใช้กับการดำเนินธุรกิจของกิจการ(ค่าเฉลี่ย 3.69) อันดับสองกิจการมีตลาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการผลิตและขายสินค้า (ค่าเฉลี่ย 3.68) กิจการมีการสร้างภาพพจน์ที่ดีและสร้างคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.67) และกิจการมีการสร้างความจงรักภักดีต่อสินค้า (ค่าเฉลี่ย 3.39) ตามลำดับ

2.2 ด้านเงินทุน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านเงินทุนอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับกิจการมีการบริหารเงินทุน (ค่าเฉลี่ย 3.86) อันดับสองกิจการจัดหาเงินทุนจากสถาบันการเงินหรือแหล่งเงินทุนเพื่อมาลงทุนธุรกิจได้อย่างเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.72) กิจการมีการควบคุมทางการเงินที่ดี เช่น การจัดทำงบประมาณ(ค่าเฉลี่ย 3.61) และกิจการมีการวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 3.59) ตามลำดับ

2.3 ด้านแรงงาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านแรงงานอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการมีขั้นตอนการคัดเลือกและกั้นกรองพนักงานที่มีคุณภาพทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.76) อันดับสองกิจการมีการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัคร (ค่าเฉลี่ย 3.71) กิจการมีการพัฒนาความรู้และความสามารถของบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.62) และกิจการกำหนดผลตอบแทนหรือเงินเดือนพนักงานได้อย่างเหมาะสม (เฉลี่ย 3.49) ตามลำดับ

2.4 ด้านเทคโนโลยี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับกาจัดการปัญหาด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการงานแต่ละด้านของกิจการ (ค่าเฉลี่ย 3.59) อันดับที่สอง กิจการมีระบบป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดเกี่ยวกับระบบการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.55) กิจการมีบุคลากรที่มีความสามารถดูแลเทคโนโลยีในองค์กรให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.54) เทคโนโลยีที่นำมาใช้กับองค์กรสามารถทำให้การทำงานในด้านต่าง ๆ สะดวกขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.52) และกิจการนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทำให้สะดวกและประหยัดเวลาและต้นทุนมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.48) ตามลำดับ

2.5 ด้านการจัดการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านการจัดการอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการมีการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.65) อันดับสอง กิจการมีการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ(ค่าเฉลี่ย 3.62) ผู้บริหารของกิจการมีความรู้ทางด้านจัดการและบริหารอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 3.51) และกิจการมีการจัดการดำเนินงานในแต่ละด้านตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ โรงงาน การผลิตสินค้าคงคลัง และคุณภาพสินค้าเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.45) ตามลำดับ

2.6 ด้านการส่งเสริมจากรัฐผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านการส่งเสริมจากรัฐอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการได้จดทะเบียนและเข้าใจหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 3.69) อันดับสอง กิจการได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากภาครัฐในการเป็นผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ค่าเฉลี่ย 3.59) กิจการได้รับการติดต่อและสนับสนุนจากภาครัฐในการดำเนินธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.42) และกิจการได้ดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ค่าเฉลี่ย 3.41)

2.7 ด้านการส่งเสริมพัฒนาองค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านการส่งเสริมพัฒนาองค์กรอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการมีแผนพัฒนาธุรกิจและความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐและเอกชน(ค่าเฉลี่ย 3.61) อันดับสอง กิจการติดตามและเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน(ค่าเฉลี่ย 3.50) และโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนเป็นประโยชน์ต่อกิจการ ทำให้กิจการมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.41) ตามลำดับ

2.8 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการปัญหา ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำทุกวัน (ค่าเฉลี่ย 3.59) อันดับที่สอง กิจการมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระหว่างกิจการและบุคคลภายนอก (ค่าเฉลี่ย 3.57) กิจการมีการส่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย 3.51) และกิจการมีการจัดระบบสารสนเทศที่ดีและมีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย (ค่าเฉลี่ย 3.45) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินของกิจการ

3.1 ด้านความเข้าใจได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับกิจการข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ทันที (ค่าเฉลี่ย 3.75) อันดับที่สองการศึกษางบการเงินไม่ใช่เหตุผลที่จะละเว้นการแสดงผลที่แม้ว่าจะมีความซับซ้อน ซึ่งผู้ใช้งบการเงินสามารถจะเข้าใจ (ค่าเฉลี่ย 3.62) และกิจการต้องมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.52) ตามลำดับ

3.2 ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อยู่ในระดับโดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับการตามลำดับกิจการให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลกรณีที่กิจการเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือนโยบายของกิจการ (ค่าเฉลี่ย 3.58) อันดับที่สองกิจการมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นภายในกิจการ (ค่าเฉลี่ย 3.57) กิจการสามารถใช้ในการคาดคะเนถึงฐานะการเงินการดำเนินงานในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 3.55) และกิจการให้ความสำคัญกับข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อการประเมินความเสี่ยงหรือโอกาสของกิจการ (ค่าเฉลี่ย 3.46) ตามลำดับ

3.3 ด้านความเชื่อถือได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเชื่อถือได้ อยู่ในระดับโดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับข้อมูลที่แสดงในงบการเงินต้องมีความน่าเชื่อถือหรือปราศจากความลำเอียง (ค่าเฉลี่ย 3.59) รายการและเหตุผลทางบัญชีได้แสดงอย่างเที่ยงธรรมในงบการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.57) ข้อมูลต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจมิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว (ค่าเฉลี่ย 3.56) การใช้ดุลยพินิจในการจัดทำงบการเงินเกี่ยวกับการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 3.53) ตามลำดับ

3.4 ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพรายงานทางการเงินการเปรียบเทียบกันได้ อยู่ในระดับโดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งกับงบการเงินสามารถเปรียบเทียบระหว่างกิจการได้ (ค่าเฉลี่ย 3.53) อันดับที่สองสามารถเปรียบเทียบงบการเงินเพื่อประเมินฐานะการเงินผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเอง (ค่าเฉลี่ย 3.53) ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถนำมาเปรียบเทียบกันในระยะเวลาดังกล่าวได้ (ค่าเฉลี่ย 3.53) และระหว่างกิจการหนึ่งกับอีกกิจการหนึ่งซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.53) ตามลำดับ

4. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เมื่อศึกษาในรายละเอียดการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการปัญหาในแต่ละด้านและคุณภาพรายงานทางการเงิน ว่าแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรือไม่จึงสรุปได้ว่า

สัมประสิทธิ์ความถดถอยเท่ากับ 0.298 แสดงให้เห็นว่าการจัดการปัญหาธุรกิจ SMEs ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินในเชิงบวกหรือมีทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

อภิปรายผล

1. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งอาจเป็นเพราะการแก้ปัญหาของธุรกิจด้านการตลาดจะเน้นการสร้างภาพพจน์ในการให้บริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ด้วยกลยุทธ์การตลาดเน้นการเติบโตของยอดขายเป็นหลัก ดังนั้นหากธุรกิจมุ่งเน้นการจัดการปัญหาด้านการตลาดก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ดันดีเศรษฐ (2558 : 2) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านเงินทุนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งอาจเป็นเพราะการจัดการทางการเงินเป็นเรื่องที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจเริ่มตั้งแต่การตัดสินใจจัดหาเงินทุน เพื่อประกอบธุรกิจ การจัดการเกี่ยวกับสินค้าคงคลัง นโยบายเกี่ยวกับสินเชื่อ การถือเงินสด การขยายการลงทุน นโยบายการแบ่งส่วนกำไร ซึ่งหากแต่ละกิจการให้ความสำคัญและมีการวางแผนจัดการเงินทุนที่ดียิ่งขึ้น นอกจากจะทำให้กิจการเกิดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจยังส่งผลถึงคุณภาพรายงานทางการเงินที่ดียิ่งขึ้น เกิดคุณค่าทางการพยากรณ์และคุณค่าทางการยืนยันข้อมูลของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย เลิศภิรมย์ สุข (2558 : 2) ได้ศึกษาความสำคัญของลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตามกรอบแนวคิดทางการบัญชีปรับปรุง พ.ศ.2558 เนื่องจากการพัฒนาองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นับว่าเป็นรากฐานสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศที่รัฐบาลให้ความสนใจ แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และการอยู่รอดในระยะเวลายาวนาน เนื่องจากการขาดข้อมูลที่ดีในการตัดสินใจ

3. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งอาจเป็นเพราะการจัดการปัญหาด้านแรงงานเป็นการมุ่งเน้นการคัดเลือกการฝึกอบรม การจูงใจ และผลตอบแทนของพนักงาน เพื่อให้พนักงานทำงานร่วมกับองค์กรได้อย่างมั่นคง จึงไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ วิเศษ (2560 : บทความย่อ) ได้ศึกษาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยในการดำเนินธุรกิจการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนนทบุรี

4. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน อาจเป็นเพราะกิจการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังคงเป็นธุรกิจที่มีขนาดย่อม จึงยังไม่มีการลงทุนหรือการจัดจัดการทางด้านเทคโนโลยีสูงมากนัก ดังนั้นคุณภาพของรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นจึงไม่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการทางด้านเทคโนโลยีของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญธนา ดิษฐ์แก้ว (2558 :

2) ได้ศึกษาคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีบริหาร นวัตกรรมทางการบริหาร การเพิ่มผลผลิตและความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขตภาคเหนือของประเทศไทย

5. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการจัดการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งการจัดการปัญหาด้านการจัดการนั้นเน้นตั้งแต่การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวัตถุดิบ อะไหล่ และวัสดุใช้สิ้นเปลือง ด้านโรงงาน ด้านวิธีการผลิต ด้านสินค้าคงคลัง คุณภาพของสินค้าโดยรวม หากกิจการมีการวางแผนด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้องรัดกุม และจัดการปัญหาในการจัดการด้านต่าง ๆ ตียิ่งขึ้นก็จะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ วิเศษ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยในการดำเนินธุรกิจการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนนทบุรี

6. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการส่งเสริมจากรัฐมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินซึ่งการจัดการปัญหาด้านการส่งเสริมจากรัฐเริ่มต้นจากการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างถูกต้อง ทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถประมวล รวบรวม หรือปรับปรุงฐานข้อมูลผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ให้ตรงกับสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำมาตรการส่งเสริม ขนาดกลางและขนาดย่อม หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม ให้ได้ตรงกับความต้องการของ ขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ละธุรกิจซึ่งการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของรัฐ จะส่งผลให้ธุรกิจมีขั้นตอนการดำเนินงานธุรกิจที่มีเป้าหมาย ความถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินของกิจการมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิดา ลิ่นจี และกนกมณี หอมแก้ว และสุภาพร บุญเยี่ยม (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ทักษะวิชาชีพของนักบัญชี สำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ทักษะวิชาชีพของนักบัญชี สำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

7. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการส่งเสริมพัฒนาองค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งการจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการส่งเสริมพัฒนาองค์กรเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากโครงการต่าง ๆ ที่รัฐและเอกชนจัดทำขึ้นเป็นการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อหน่วยงานภายนอก ซึ่งไม่ส่งผลต่อคุณภาพทางการเงินของกิจการในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ตันติเศรฐ (2558 : 2) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีตัวแปรอิสระในการวิจัยได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิผลของการควบคุมภายใน ส่วนตัวแปรตามคือ คุณภาพของงบการเงิน โดยวัดจากลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย 6 ด้าน

8. การจัดการปัญหาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งการทำธุรกิจในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากในการทำธุรกิจ

นอกจากเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ยังเป็นการเปิดรับข้อมูล เพื่อให้การผลิตสินค้าและบริการจะต้องพัฒนาคุณภาพให้เข้าสู่มาตรฐานสากล ดังนั้นหากกิจการมีการจัดการปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ดีและถูกต้องทันเวลา ก็จะมีผลถึงรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพและถูกต้องมากยิ่งขึ้น เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา ดิษฐ์แก้ว (2558 : 2) ได้ศึกษาคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีบริหาร นวัตกรรมทางการบริหาร การเพิ่มผลผลิตและความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขต ภาคเหนือของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำรายงานทางการเงิน ให้มีคุณภาพอยู่เสมอ โดยเฉพาะในด้านความทันเวลา และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลใน ทางบวกต่อความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร ทำให้องค์กร สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน และส่งผลให้ ขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรสูงขึ้น
2. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน ที่มีคุณภาพ ด้านความทันเวลา และความสามารถเปรียบเทียบกันได้ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการและวิธีการจัดทำรายงานทางการเงิน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยในอนาคต การเก็บรวบรวมข้อมูลควรใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีหน้าที่ในการจัดทำ รายงานทางการเงินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ครบถ้วน และตรงประเด็นมากขึ้น รวมถึงอาจได้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ในการนำไปใช้วางแผน การจัดทำรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพมากขึ้น
2. ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นกิจการอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา เสกตระกูล และยุทธ วรรณธรราร. (2546). **พิชิตธุรกิจอย่างมืออาชีพ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชนัตยา ถมวัฒน์ศิลป์. (2546). **การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลการเกษตร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทนา สาขากร, ศิลปะพร ศรีจันเพชร และนิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2548). **การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน**. กรุงเทพฯ: ที พี เอ็นเพรส.
- จินตนา บุญบังการ และกรองแก้ว อยู่สุข. (2531). **แนวคิดทางธุรกิจ**, กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. (2547). **มาตรฐานการบัญชีของไทยเล่ม 1** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุญศิริ.

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 7 “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตต้นเชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่”
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมชาย หิรัญภิตติ และศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2542). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม (พิมพ์ครั้งที่2).กรุงเทพฯ: อีระฟิล์ม
และไซเท็กซ์.

Taro Yamane (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row
Publications